

Capitulum

I

pedib⁹ mittite i caminū ignis. vt cruciet ibi i
secta seclōz. qz ego ipe cert⁹ t⁹ p⁹ veni. r vo-
ca ui oēs ad nuptias. s⁹ h⁹ sp⁹ēs vocatiōez meā. si
sibi pavit i dūm⁹ ad nuptias. Idcirco iubeo
torment⁹ affligi misandū. eo qd⁹ regni mei p⁹tē
ptoz extiterit.

Ca. III. **Ex** recordatiōe p⁹dictoz adhuc
āpli⁹ p⁹ctōre p⁹terrēs r āmonēs. vt q⁹ diu tps h⁹
dat ad b⁹ritudinē dei p⁹cipiēdā se paret. oñdēf
q⁹ ob h⁹ q⁹ diuīa b⁹ritudie digni sint. r mercedē
atq⁹ gaudia illorū exponens.

Non ergo metu

is hō hō. nō formidas. qz venit. n⁹
p⁹temisc⁹. qz iā approp⁹erāt spōs⁹
vt fulgeat. **N**esci⁹ qz oīa iā para affūt. r cele-
stis tuba nutū p⁹stolat⁹ diuinū. **E**t qd⁹ ibi faciet
i illa hora. si nō te pauer⁹ donec tps ē. **P**ara te
ipm i illa hora b⁹ritudis dñi. **D**ei em b⁹ritudie
digni sūt scī. qz semetipos probabiles fuave-
rūt. **T**uba em celest⁹ tubicinabit⁹ dicet. **S**ur-
gite dilectissimi dei r xpī. ecce adueit rex cele-
stis. reddē vob⁹ requiē r gaudiū i vitā etnā
pro labore r afflictōe i⁹stitutiois v⁹e. **S**urgite
videte xpm regē. spōsū imortalē quē dilexist⁹.
Ipm ei desiderātes facti est⁹. i cole sup⁹ frā. sur-
gite videte regnū ei⁹ qd⁹ vob⁹ pavit. surgite vi-
dete i⁹variabilē dñm quē dilexist⁹. p⁹q⁹ s⁹bulatōes
passi est⁹. p⁹pter quē frugalit⁹ vitā v⁹az finist⁹. ve-
nite nūc r videte eū cū mltā fiducia. quē desi-
derast⁹. **E**xultate cū eo leticia inenarrabil⁹. r
gaudiū v⁹m nemo tollet a vob⁹. **V**enite frui-
mini q⁹ ocul⁹ nō vidit. nec aures audiuit. nec in-
cor⁹ hoīs ascēdit. q⁹ donat vob⁹ ipe desiderabil⁹
dñs. **T**ūc rapiēt scī i nubib⁹ lucidissimis obuī-
am ei. euolātes digni deo i celsitudine aer⁹. cū
glā imēsa. vidē spōsū celestē. **Q**uis putas i
ueniet ita dign⁹ i hora illa. vt rapiat i nubib⁹
cū magno gaudio obuīā xpo. **D**ēs qd⁹ iusti r
digni rapiēt i glā. oēs at ipi r p⁹ctōres relin-
quent⁹ deorsū. cū p⁹fusioe magna. **B**ritudo et
leticia mag⁹ erit oib⁹ dignis do. tormentā x⁹o et
p⁹fusio p⁹ctōz sūt vniū. **B**ritus ille q⁹ h⁹ posit⁹
festiauerit i illa hora dign⁹ iueniri. misabil⁹ o
q⁹ semetipm a glā dñi p⁹stigerit alienū. **I**n il-
la hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rur-
sum in celis. ipm r oēs ipios. angeli rapiēt i
mittere in caminum ignis ardentis.

L. V. **I**nducēs auctore ob timorē s⁹ me-
moratoz p⁹qrētē semetipm deplorātē. desiq⁹
obsecrantē vt i hora aduēt⁹ ē nō i dign⁹ iueni-
at. ne audiat⁹ sit formidādā illā siniaz. disced⁹
a me oparie iūq⁹rat⁹. nescio q⁹ sis. s⁹ vt grā misere-

rationis sue ipm saluet r in paradysum delicia-
rum inducat.

Quis dabit ca-

piri meo aquā imēfaz. r oclis meis
fontē lachrymaz iugit⁹ emanētem
donec tps ē suscipiēdi lachrymas. vt plozē me
metipm die ac nocte. obsecrās dñm ne i dign⁹
iueniar i hora aduēt⁹ ei⁹. r vt ne audia illā sen-
tētiā formidādā. disced⁹ a me oparie iūq⁹rat⁹. ne
scio te q⁹ sis. **D**e⁹ altrissime q⁹ sol⁹ sine p⁹ctōes
tribue mihi p⁹ctōi grāz i illa hora. p⁹pter multas
misatiōes tuas. r nec tūc appareat. q⁹ nūc ve-
lata ē pietas mea. corā expectatozib⁹ ageret
archāgel⁹. p⁹phiaz aplis. iust⁹ r scīs. s⁹ salua me
ipm grā r misatiōe tua. r iuduc me i padisum
dliciaz cū oib⁹ p⁹fect⁹. **S**uscipe obsecratōez frui-
tui dñe. p⁹ciō oim scōz tuoz. q⁹ tibi a seclō pla-
cuerūt. qm tibi debet⁹ oīs adoratio. r gloria i
secula seculorū. Amen.

Sancti **E**frē diaconi. **L**iber de p⁹nia explici-
Incipit liber eiusdē de **L**uctamine spiritali.

L. I. **E**x celestib⁹ r etnis bonis luctatoz
bus r victozib⁹ promissis. puocās nos ad cer-
tamē spiritale. docēs etiā qb⁹ armis idui debe-
at is q⁹ victoz cupit existere. r q⁹ fugē eū opo-
teat ne armis spolieet. ac maxie dissuadēs vinū
r ebrietatē. p⁹ q⁹ ipa aīa tēplū dei extis polluit
sbiūgēs q⁹ mala q⁹ inde sequunt⁹.

Luctaminib⁹

h⁹ secl⁹. null⁹ sine agone seu certami-
ne coronat⁹. r i speciali p⁹satiōe r pro-
posito scō. nemo sine luctamine pōt imarcessi-
bilē coronā accipe. viteq⁹ etne heres existere.
Nā scāmā affilāt⁹ ē mōd⁹. sp⁹ q⁹ p⁹fectissimi ath-
lete sine aliq⁹ metu r cū sūma alacritate iueni-
unt i scāmāte. **T**imidi at r ibecilles aīq⁹ inci-
pant decertare diffugiūt. r p⁹pter molliciē desi-
diāq⁹ imēfaz nullo p⁹l⁹ mō i scāmāte dsudare
p⁹tedsūt. **S**cāmā ē at frēs dilectissimi medi⁹ lo-
cus in quo athlete letant⁹. **S**ic q⁹ r p⁹fectissimi
luctatores r cōtinentissimi monachi decertāt
habētes semp⁹ oculis iucūditatē paradisi. et
expectātes delicijs eius p⁹frui. r q⁹ p⁹missa sūt
bona. r imortalia secula. r lumen sempiternū.
Vis in agone certare. r victoz existere. **I**n-
due te armatura dei sicut vestimēto. induete
virtute animi. oim solitudine huius mūdi
exuere. r studiose enitere. ne isdem p⁹praua
p⁹cupiscentia. vel negligentia spolieis. **F**u-
ge vinū velut venenū. ne ebrietas te super-
expoliatūq⁹ vtutibus nudū. efficiat. quē ad

Capitulum

II

modū. **H**oc scā et antiquissimū virū. hic enī iustus in illa generatiōe inuētus est. **N**utu di timore diluuij fabricauit arcam in salutem domus sue. et q̄ tante moles aquarū nō vicerat postmodū a modico vino deuictus ē. **E**t in diluuiū pudore velatus postea dormiēs ab ebrietate nudatus ē. **H**oc iterū vinū patriarchaz loth depredauit: vt cōtra naturā cū filiab^o suis impudenter fedanterq; misceret. **E**t adeo in ebriatione vini in pfundissimo somno demersus est. et pene sepultus: vt quid fecerit. postea euigilans ignoraret. **S**i ḡ sanctis et magnificis viris/ vini ebrietas nō pepit: q̄to magis te exigū atq; infirmissimū si ebrietati studueris. supabit semp adolescentia et iuuetus: **F**uge vinū. qz ex vino spūales oculi excecant/ iniquitas multiplicat. venenata dulcedolubidinis meditat. execranda turpitudō q̄ contra naturā est cogitat. **N**olle scit x̄r^o aie cogitatio vite eterne aboleat: aia vincit visibiliter/ delinquitq; facillime. **E**ffugiat ab ea celestis grā: sanctimoniam dico atq; virginitatez anime. **Q**uāto tpe em fuerit templū corporis nri scā et mūdū: deus excelsus habitabit in eo. **S**i aut corruptū fuerit et pollutū: contūnuo sanct^o et pollut^o de^o deserit tēplū illd p̄ ineffabili lumine celesti. habitabitq; in eo obcuritas/ et ipurissimi demōes: et sbintrobūt concupiscentie maligne et sordide: q̄ infelicē aiaz crebro faciāt peccare in smōe. **Q**uisquis ille est/ q̄ non habet lachrymas. si in corde suo meditabit. qz de^o scūs repulit tēplū suū et pcupiscentie male et passioēs ignominiose habitant in eo/ et intellexerit quis eū repulit. quis successit/ vnde cedit/ quo venit/ a q̄ separat^o ē. cui p̄iūct^o ē. quō nō statim implet^o est lachrymis/ et flens et fugiēs/ dic intra semetipm. q̄re vno momento a maligna cogitatione pstratus. effugi agonē gloriosum. nec merui victorie triūphū: **N**ā die illo tribulatiōis. molles et resoluti pctōres et impij. cū viderint scōs et iustos gaudio magno et leticia sempiterna exultare. et in paradiso eterno regni dei degere. se etiā viderint in igne inextinguibili/ et in tenebris exterioribus esse. tūc forrter ingemiscēt et supfluis lachrymis plorabūt amariter. quia detinet eos penitudo vanissima. et necessitas penarū imensa.

Ca. II. **U**t imitatores sim^o scōz patrū q̄ purissimū dei tēplū extiterūt nos obsecrans: vtq; p̄cipue exēpla illoz sectemur/ in ieiunio ofone/ ac ceteris p̄mōi cohortās: q̄ etiā in ofo

nibus cauēda et q̄ suāda sint aptens. **S**ollicitudines p̄tere abui^o mūdi/ negligētā atq; desidiā dissuadēs: et ad p̄parationē vt celeste regnū ad qd̄ iuitamur possideam^o nos icitans.

Propterea obsecro vos fratres mei dilectissimi imitatores estote beatissimoz patrū: q̄ scīssima sua institutiōe tēplū dei purissimum extiterūt. **I**hoz exēpla sectamini. desiderate ieiunū qd̄ ē aie puritas et castitas: desiderate ofones q̄ sunt colloq̄a dei. **D**is em scā purissima ofo: pfabulatio dei ē. **D**eniq; p̄fectoz ofones. eoz q̄ ex toto corde diligūt deum: cū maḡ exultatōe ad celū ascēdūt. **A**ngeli et archāgeli cū gaudio occurrūt eis: et suscipiētes eas vsq; ad thronū glie dei scī pducūt. **H**ec em magna glia scōz ē. āgeloz ineffabileticia: cū scōz ofones purissimas p̄tulerūt. **F**estinem^o ḡ fr̄es fieri imitatores institutiōis vite scōz. **A**mbula frat̄ i vijs eoz. viue sic illi vixerūt: et abstinētā habeto spūs et aie et corpis cōtinētā. **H**abeto i habitu p̄inētā. habeto i cibo p̄inētā: habeto i ligua abstinētā: in aspectu i cogitatu i risu. vt athleta pietat̄ p̄fectissimus i oib^o demōstrer^o. **C**ōsidera teipm frat̄ charissime. et vigila ne i tuis ofonib^o extollaris s̄ cū astiter^o ozare deū. cū magno timore et desiderio corā eo p̄siste. **D**isrumpe a corde tuo oīa vincula t̄rene sollicitudinis: esto p̄ oīa sollicit^o et sobri^o i ofonib^o. et ita viriliter agonizare vt sit ofo tua scā et mūda et immaculata. et vidētes eā porte celi apianē corā ea/ et āgeli cū leticia occurrāt ei: et vsq; ad thronū b̄dicti p̄ris pducāt eā. **S**ic sp̄esto charissime. quēadmodū cherubin et seraphin p̄manēt i ministerio dei.

Meditare frat̄ h̄ vba/ et decāta ea iugiter ex affectu cordis. q̄ escā spūalis aie sbministrāt et ab amaritudine eā/ sua sp̄ dulcedie liberant. p̄oderibusq; t̄renoz negocioz exonerāt. **D**ia q̄cūq; audisti/ mēte sollicita fuare festina. vt req̄escat de^o i cogitatiōib^o tuis. vt iuentas fiducia i illa hora tribili et tremēda. cuz venierit dñs reddē vnicuiq; sm opa sua. **I**ndulgete modicū in q̄s i firm̄tati mee charissimifres: qz sic i firm^o suz. **E**xistimo qd̄ i hora illa oīs spūs p̄remiscat/ s̄ grā saluator^o p̄fortat/ et edificat corda scā. cū rapiūt i nubib^o obuiā x̄po i aere. **E**go at/ et q̄ mei sūt siles. et desidiōsi et pigri tremebim^o sup frā tñ facile ad celestia ascēdem^o. **F**ratres mei dilectissimi. quid nobis p̄t mūdus p̄desse: qz ei^o sollicitudinib^o cōligamur.

Capitulum

Aut quid luctamur de cultu vestimentorum
et ornatu elationis amictus: nisi in ignem ex-
tinguibile? Aut quid acquirimus de studio esca-
rum: et ventris cura: nisi eterna supplicia. **A**gno-
scite fratres quia nisi habet gratiam dei totis viri-
bus agonisantes meruimus triumphum: ibi pe-
nitebimus in secula seculorum. **F**ratres mei
quid negligimus: quod desidia occupamur: quod
nosmetipsos in occursum domini non paramus? **E**c-
ce vniuersus mundus ad occasum iam properat.
Quare non omnia onera concupiscentiarum et sa-
scis peccatorum a nobis reijcimus? **N**escitis quod
arcta et angusta via est: que ducit ad vitam: et pec-
catorum ac diuiciarum sarcinis pregrauatus non
capit per eam transire. **H**os enim porta illa diligit:
qui attenuati diuitijs: et voluntaria paupertate
afflicti: semper in vigilijs: in ieiunijs atque humi-
litate per omne tempus vite sue conuersati sunt:
et parauerunt seipsum: ut videant celorum regna.
Ecce charissimi iam hostium paradisi vocat: iam
crebro sono nos hortatur et dicit. **P**riusquam clau-
dar vniuersumque vestrum velociter properet: ut in-
troiens in eternum cum domino regnet. **E**cce ma-
ter nostra hierusalem: cum magno affectu cla-
mat ad nos et dicit. **V**enite filij dilectissimi: ve-
nite ad me: dilate numerus vester in me: et
in thalamo immortalis sponsi magnificentiori
chori vestri: cum angelis sanctis: videant nos in glo-
ria et pulchritudine et decore. **G**lideant nos in
leticia et exultatione et gaudio. **D**iligite me fi-
lij mei sicut et ego vos diligo: nihil possideatis
in terra nihil sitis solliciti. **E**cce sponsus meus
iam paratus est: ut procedat et veniat in nubi-
bus celi: et gloria patris sui benedicti: et vniuersum
que vestrum singillatim suo nomine vocabit: et
aduocabit et ordinabit eum in officium: per quo su-
is meritis laboribusque virtus celorum exultat.
Similiter et in negligentia vestra et stupore: cum
suis satellitibus inimicus tripudiat. **F**estina-
te ergo filij mei: ut ego de vobis: vosque de me
gaudeatis in secula seculorum. **P**rocidentes ado-
ro te et obsecro filium dei viuui: presta et mihi et
omnibus diligentibus te: ut videam regnum
tuum celeste: et possideam illud cum omnibus sanctis.

Ca. III. **E**x multis que benignus dominus nos-
ter pro nobis fecit ut ipsum quereremus: exclu-
dens omnem excusationem negligentie nostre: et
post monita saluberrima: monachis et discipu-
lis christi congrua: ad eius nos imitationem
stimulans: commemoratisque iterum pluribus que
pro nobis fecit atque passus est: laudes ipsi in

III

persona auctoris referens et exortans ut post con-
punctionem et sanctimoniam in requie para-
disi suscipiat.

Charissimi si in hoc breui tempore neglexerimus: nullam
omnino excusationem habebimus: quod
pro nostris facinoribus ostendamus. **D**ominus
noster descendens de celo in terram: omnia nobis
dando donauit: debita nostra dimittens: et vi-
tam nobis eternam tribuens. **N**az cum inimici
essemus: reconciliauit nos deo: pro morte sua.
Terreni eramus: celestes effecti sumus. **A**por-
tales: et immortalitate accepimus: filij tenebrarum
eramur: et facti sumus filij lucis. **P**erditum et in-
uenit nos. **S**erui peccati: et liberauit nos. **P**au-
peres: et diuites facti sumus. **I**nfirmi: et sanauit
nos. **O**disibiles: et dilecti sumus. **I**n iusti: et iu-
stificati sumus. **N**on secuti misericordiam: nunc autem
misericordiam consecuti sumus. **P**roctores: et salua-
uit nos. **D**ispersi et congregauit nos. **F**ilij ho-
minum: et facti sumus filij dei. **H**eredes et cohere-
des vniuersi filij eius. **E**cce omnia ista nobis
donauit: priusquam quereremus aut inquireremus.
Irrisio ergo malam aut exprobrationem fra-
ternam: ne suscipiat cor tuum aliquis: nec eum qui
pro peccatis suis penitentiam gerit despiciat.
Ne irrideas fratrem tuum ieiunantem: et eum que
ieiunare non potest: ne confundas. **A**rgue eos
qui te suspiciunt: agnosce honorare te metip-
sum. **N**ec importunus existe: nec importu-
nis oportunus ut vtilis possis esse: increpae
in mansuetudine pseuera. **P**ropter penuriam
autem: neque despiciabilem te facias. **T**ime-
ti deum: reuela mysteria eius. **A**beo autem qui
timorem dei non habuerit: sed superbie et elationi
semetipsum subiecerit: omnimodis caue. **A**di-
sus abstinentem neque dixeris quicquam mali: ne-
que audieris: nec aduersus eum qui putat tuum
inimicum. **H**oc autem pro omnibus stude: ut nullum
habeas inimicum: nisi diabolum eiusque ministros.
Cum hodie iniquo et doloso ne habitaueris: et
maledicum ne alloquaris: ne det minorationem
aie tue. **A**d detractioem fratris abstine: etiam
abeo qui supplantare alterum conatur. **A**rtede
hoc monachis congruum: qui celesti iugo sua
colla submitunt. **H**ec discipuli christi custodi-
ant: his monitis meis sine intermissione inre-
dant. **D**ecet enim eos magistri sui christi imita-
tores existere. **E**xempla institutiois nostre cha-
rissimi humanus a christo domino: qui cum diues

Capitulum

I

esset pro nobis paup factus est. excelsus et equis pater. semetipsum humiliavit. Porro super celos habitans: in terris non habebat ubi caput reclinaret. Factus es mihi christe saluator: durae vite et vite que ducit ad pacem. Passiones enim grate sunt / fines eius regna celorum sunt. Factus es mihi dominator: domine fili dei fons vite. ex quo dona tua haurire et te sine infirmitate diligens collaudare. facta est gratia tua in corde famuli tui lumen et gaudium et dulcissima super me et fauorem orationis meae. Facta est gratia tua in anima famuli tui. quasi thesaurus tribuens mihi ineffabiles diuicias et pauperem atque miseriam longe a me expellens. Facta est gratia tua seruo tuo refugium et virtus et gloria et protectio et esca spiritualis. plena suauitatis et lumine.

Quomodo possum silere de omni / de illa multitudine dulcedinis et charitatis tue gratie / que os meum licet indignissimi peccatoris aperit. Aut quomodo sustinebit lingua mea / ut non te singulis horis ac momentis datorum vite glorificet. Aut quomodo potero inundationes gratie tue excludere que iugiter fluunt in pectore humilitatis mee plene dulcedine et omni gratia specialiter. Palladium glorioso nomini tuo domine pater celorum / qui mihi tribuisti bona tua celestia. Magnifico gratiam tuam. christe redemptor meus. Cum enim te magnifico ipse magnifico a te. Non cessabit lingua mea collaudare virtutem tuam / non cessabit cithara mea psallere spiritualia cantica tua. Desiderium tuum attraxit me post te christe. gloria et gloria vite mee. Gratia tua dulcedinem mihi prestet. ad sequendum te spes mea. Efficiat cor meum fructu bona / ad suscipiendum semen tuum. Irriget eum gratia tua rore vite eterne / demetat bonitas tua manipulum de agro pectoris mei. Post compunctionem et sanctimoniam / conuertere anima mea in requiem deliciarum paradisi. Tu ouem errantem requisisti. et inuentam tuis humeris reportasti. Et hanc indignissimam animam meam in manibus tuis attrahere. et offerre benedicto et immortalis patri tuo coram cherubim et seraphim. et coram angelis sanctis / ut delicias paradisi perfruens. cum sanctis omnibus angelis dicam. Gloria patri immortalis. gloria filio immortalis. gloria spiritui sancto immortalis. in secula seculorum. Amen.

Sancti Effrem Liber de Lustramine spirituali explicat.

Liber eiusdem de die Iudicii incipit.

Ca. I. Inducens sanctum Effrem exhortantem et obsecrantem ut nos ad terribilem illum diem iudicii preparamus / omnem sollicitudinem a nobis proicientes / ex eo quod nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoque nobis incutientem propter manifestationem coram iudice omnium que hic occulta sunt / quod apta similitudine declarat.

Venite dilectissimi fratres exhortationem meam suscipite. et semper memoretur consilium mei peccatoris et impitum Effrem. Ecce enim iudicii dies illa magna et terribilis instat. et nos timore elationis inflamur. nolentes in breui tempore intelligere ac festinare. et deum nobis propitium facere. Dies enim nostri et menses et anni tanquam somnum preterierunt. et tanquam umbra vesperitina. et velociter formidabilis et preclarus domini aduentus aduenit. Vere enim formidabilis erit dies illa vniuersis peccatoribus / qui voluntate dei pro sua salute facere noluerunt. Obsecro vos fratres charissimi. venite proiciamus a nobis omnem sollicitudinem actuum terrenorum. ne obligetur mens nostra in terrenis negociis. quia omnia terrena praesentia. omnia depereunt. omnia euanescent. Hec quicquid nobis prodesse poterit in illa iudicii die nisi conuersatio sancta. et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Futurum est namque ut unusquisque nostrum / et actus suos / et cogitationes ante tribunal tremendi iudicii deferat. Contremiscit cor meum / tremores mei resoluuntur / quotienscumque recogito quod reuelande sint cogitationes et finones atque actus nostri in die iudicii. Grandis enim timor erit fratres dilectissimi. grandis tremor o amici mei. Quis enim non timeat. aut quod non contremiscat et lamentetur ac lugeat hec. quod ibi omnia manifestantur. que hinc occulto et tenebris gesta sunt. Intelligite fratres mei hoc quod vobis dico. et considerate exemplum quod vobis ob vram intelligentiam profero. Arbores fructifere tempore suo primum intrinsecus concipiunt fructum. postea deo diuino nutu extrinsecus proferunt / secundum suam naturam / et fructum et folia. Sic in die illa terribili / omnes homines que cumque in hoc seculo quasi in tempore suo occulte intrinsecus / siue bona siue mala gesserunt. ibi quasi fructus proprios ante tribunal domini proferent. **L. 6**